

Trafiksikkerhedsinspektion – ny håndbog

Erik Gersdorff Stilling, Rambøll, egs@ramboll.dk

Adriaan Schelling, Vejdirektoratet, ahs@vd.dk

Jens Kristian Duhn, Rambøll, jkd@ramboll.dk

Vejregelrådet har udarbejdet en ny håndbog i trafiksikkerhedsinspektion. Håndbogen henvender sig til vejbestyrelser og personer, som udfører trafiksikkerhedsinspektioner. Den nye håndbog giver en mere detaljeret beskrivelse af trafiksikkerhedsinspektion som værktøj end håndbogen Trafiksikkerhedsrevision og -inspektion. Desuden giver den inspiration til, hvor, hvornår og hvordan trafiksikkerhedsinspektion med fordel kan gennemføres.

Indlægget vil beskrive håndbogens indhold og ændringer i forhold til den tidligere vejledning. Hvorfor bør der gennemføres trafiksikkerhedsinspektion, og kan det betale sig at gennemføre inspektioner?

Indlægget vil også komme med konkrete eksempler på, hvordan en trafiksikkerhedsinspektion kan gennemføres – herunder procedure, tidspunkt, transportmiddel, omfang samt eksempler på registreringsværktøjer, der kan lette arbejdet. Der vil desuden komme et forslag til, hvordan resultatet af en trafiksikkerhedsinspektion kan videreformidles.

Hvad er trafiksikkerhedsinspektion?

Trafiksikkerhedsinspektion er en systematisk gennemgang af eksisterende veje, og formålet er at afdække forhold, som er til fare for trafikanterne.

Der fokuseres ved trafiksikkerhedsinspektion på:

- Skadeforebyggelse (Hvad kan der gøres for at undgå ulykker?)
- Skadesbegrænsning (Hvad kan der gøres for at skaden ved ulykker minimeres?)

Trafiksikkerhedsinspektionens afrapportering indeholder forslag til, hvordan trafiksikkerheden kan forbedres. Færdselssikkerhedskommissionens handlingsplan anbefaler at bruge trafiksikkerhedsinspektion til at forbedre trafiksikkerheden på de danske veje.

I modsætning til trafiksikkerhedsrevisioner, som behandler ombygninger og nyanlæg, er der mulighed for i trafiksikkerhedsinspektioner kun at se nærmere på udvalgte problemstillinger eller forhold for udvalgte trafikantgrupper. Det kunne f.eks. være faste genstande inden for sikkerhedszonen eller forhold for cyklister.

Trafiksikkerhedsinspektion har været brugt i Danmark i en del år. Omfanget har dog været noget mindre end i andre lande, hvor især Norge gennem en længere årrække har en gjort stor brug af trafiksikkerhedsinspektion.

Ny håndbog – hvorfor?

Begrebet "Trafiksikkerhedsinspektion" er blevet anvendt om meget forskelligartede former for gennemgang af eksisterende veje, og der har generelt manglet en fast og entydig systematik. Den nye håndbog i trafiksikkerhedsinspektion skal være med til at fremme den fælles forståelse i Danmark.

EU-direktivet om trafiksikkerhed fastlægger, at Vejdirektoratet og andre vejmyndigheder med veje på det transeuropæiske transportnet skal iværksætte regelmæssig trafiksikkerhedsinspektion af deres veje. Desuden anbefaler direktivet, at tilsvarende arbejde gennemføres på det øvrige vejnet. Den nye håndbog skal være medvirkende til at opfylde dette.

Håndbogen er en vejledning til alle, som kommer i berøring med trafiksikkerhedsinspektion – både deltagere i trafiksikkerhedsinspektioner, bestillere og modtagere af inspektionsrapporter. Håndbogen er desuden tænkt som en lærebog og kan bl.a. indgå i uddannelsen af trafiksikkerhedsrevisorer, på kurser i trafiksikkerhedsinspektion og som genopfriskning til uddannede trafiksikkerhedsrevisorer.

Indhold i håndbogen

Håndbogen indeholder følgende kapitler:

- Hvad er trafiksikkerhedsinspektion?
- Formål med trafiksikkerhedsinspektion
- Procedure ved trafiksikkerhedsinspektion
- Uddannelse og krav
- Udvalgelse af veje til trafiksikkerhedsinspektion
- Bestilling af trafiksikkerhedsinspektion
- Trafiksikkerhedsinspektion i marken
- Efterbehandling og afrapportering
- Eksempler på typiske problemer og tiltag

Uddannelse og krav

Det er ønsket, at vejbestyrelserne vil gennemføre mange trafiksikkerhedsinspektioner. For ikke at afholde nogen fra at bruge dette værktøj i trafiksikkerhedsarbejdet er det bevisdt fravalgt at opstille faste krav til metoder og uddannelsesniveau for de personer, som gennemfører trafiksikkerhedsinspektionen.

I modsætning til trafiksikkerhedsrevisioner er der således ikke krav om, at der skal være bestået en eksamen. Det anbefales dog, at inspektioner gennemføres af et inspektionsteam på to personer med erfaring indenfor trafiksikkerhed og trafiksikkerhedsinspektion, da det giver mulighed for faglig sparring. Det anbefales også, at mindst den ene af disse er uddannet trafiksikkerhedsrevisor.

Der er desuden ingen krav til uafhængighed til projektet, hvilket er et ufravigeligt krav for trafiksikkerhedsrevisioner.

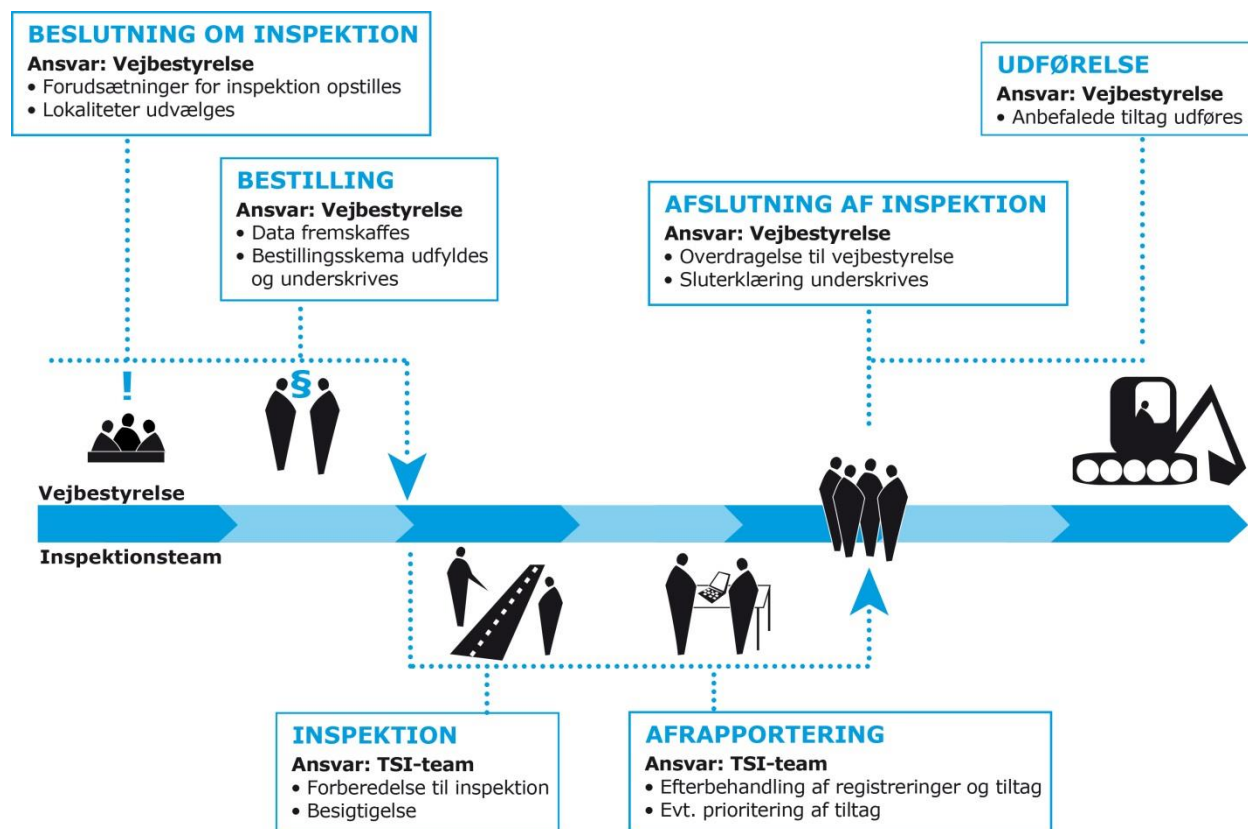
De gode eksempler

Internationale evalueringsstudier har dokumenteret positive trafiksikkerhedsmæssige effekter ved at gennemføre trafiksikkerhedsinspektioner.

Erfaringer viser, at en del af de tiltag, der anbefales på baggrund af en trafiksikkerhedsinspektion, kan relateres til den løbende drift og vedligeholdelse af vejnettet. Der kan derfor være mange fordele ved at gennemføre trafiksikkerhedsinspektioner forud for større driftsprojekter – f.eks. belægningsarbejder og arbejde på forsyningsledninger. Dels sikres det, at u hensigtsmæssige forhold ikke reetableres, og dels kan sikkerhedsmæssige tiltag ofte gennemføres for begrænsede merudgifter.

Hvem gør hvad?

Håndbogen giver eksempler på, hvordan proceduren for en trafikikkerhedsinspektion kunne være. Figur 3 illustrerer, hvordan det kunne se ud.

Figur 1 Illustration af proces og ansvarsfordeling ved trafikikkerhedsinspektion (TSI). Inspektionsteamet kan være en del af vejbestyrelsen.

For at sikre en god forankring og en fælles forståelse af projektets anbefalinger, anbefales det, at vejbestyrelsen deltager i trafikikkerhedsinspektionen. Derved er de med i drøftelsen af problemstillinger og løsningsforslag. Det vil være en fordel med deltagere med kendskab til drift, anlæg og planlægning hos vejbestyrelsen, da det vil medvirke til, at foreslåede tiltag stemmer overens med vejbestyrelsens planer, retningslinjer og erfaringer.

Fra planlægning til udførelse

Håndbogen giver en række eksempler på, hvordan veje kan udvælges og prioriteres til inspektion. Den giver også anbefalinger til, hvad man bør være opmærksom på før, under og efter gennemførelsen af selve inspektionen. Bl.a. er der eksempler på, hvordan afrapportering kan laves og tiltagene kan prioriteres.

Efter afrapporteringen af trafikikkerhedsinspektionen kan vejbestyrelsen vælge at udføre samtlige tiltag. Alternativt kan tiltagene udføres løbende, og anbefalingerne fra inspektionen kan gennemføres over en længere periode.